

Sugerowane lektury:

1. Focjusz (ok. 810 - 891) za Olimpiodorem (ok. 380, fl. 412-425)

(kodeks 80, Becker 57a)

Ὅτι τῶν μετὰ Ῥοδογαΐσον Γότθων οἱ κεφαλαιῶται ὀπτίματοι ἐκαλοῦντο, εἰς δώδεκα συντείνοντες χιλιάδας, οὓς καταπολεμήσας Στελίων Ῥοδογαΐσον προσηταιρίσατο.

2. CIL 6.1196 = ILS 798

Imppp. clementissimis felicissimis toto orbe victoribus, DDD nnn. Arcadio Honorio Theodosio Auggg. ad perenne inidicium triumphorum, quod Getarum nationem in omne aevum docuere extingui, arcum simulacris eorum tropaeis(que) decoratum s.p.q.R. totius operis splendore. . . .

3. Zosimus 5.26.3-6

Προσδεχομένου δὲ Ἀλαρίχου τῷ παραγγέλματι πειθαρχήσῃν, Ῥοδογαΐσος ἐκ τῶν ὑπὲρ τὸν Ἴστρον καὶ τὸν Ῥήνον Κελτικῶν τε καὶ Γερμανικῶν ἐθνῶν ἐς τεσσαράκοντα συναγαγὼν μυριάδας εἰς τὴν Ἰταλίαν ὥρμητο διαβῆναι. (4) Οὗ προσαγγελθέντος ἡ μὲν πρώτη πάντας κατέπληξεν ἀκοή· τῶν δὲ πόλεων ταῖς ἐλπίσιν ἀπεγνωκότων, καὶ αὐτῆς δὲ τῆς Ῥώμης εἰς ἔσχατον οὔσης κινδύνου συνταραχθείσης, ἀναλαβὼν ὁ Στελίων ἅπαν τὸ ἐν τῷ Τικίνῳ τῆς Λιγυστικῆς ἐνιδρυμένον στρατόπεδον ἦν δὲ εἰς ἀριθμοὺς συνειλεγμένον τριάκοντα καὶ ὅσον οἷός τε γέγονε συμμαχικὸν ἐξ Ἀλανῶν καὶ Οὐννων περιποιήσασθαι, τὴν ἔφοδον τῶν πολεμίων οὐκ ἀναμείνας αὐτὸς ἐπεραιώθη τὸν Ἴστρον ἅμα παντὶ τῷ στρατεύματι. (5) Καὶ τοῖς βαρβάροις ἀπροσδοκῆτοις ἐπιπεσὼν ἅπαν τὸ πολέμιον πανωλεθρία διέφθειρεν, ὥστε μηδένα σχεδὸν ἐκ τούτων περισωθῆναι, πλὴν ἐλαχίστους ὅσους αὐτὸς τῇ Ῥωμαίων προσέθηκεν συμμαχία· ἐπὶ ταύτῃ μέγα φρονῶν ὁ Στελίων εἰκότως τῇ νίκῃ, μετὰ τοῦ στρατοπέδου παρὰ πάντων ὡς εἰπεῖν στεφανούμενος ἐπανήει, παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα τῶν προσδοκῆθέντων κινδύνων τὴν Ἰταλίαν ἐλευθερώσας.

4. Orosius 7, 37.4-5

taceo de ipsorum inter se barbarorum crebris dilacerationibus, cum se inuicem Gothorum cunei duo, deinde Alani atque Huni uariis caedibus populabantur. Radagaisus omnium antiquorum praesentiumque hostium longe immanissimus, repentino impetu totam inundauit Italiam. nam fuisse in populo eius plus quam ducenta milia Gothorum ferunt. hic supra hanc incredibilem multitudinem indomitamque uirtutem paganus et Scythia erat, qui, ut mos est barbaris huiusmodi gentibus, omnem Romani generis sanguinem dis suis propinare deuouerat.

quamobrem iustus dispensator humani generis Deus perire paganum hostem uoluit et Christianum praeualere permisit, ut pagani blasphemantesque Romani et illo confunderentur perditio et hoc punirentur immisso; maxime cum imperatoris Honorii admiranda in rege

continentia et sanctissima fides non parum diuinae misericordiae mereretur. 12 conceduntur quidem aduersus immanissimum illum hostem Radagaisum aliorum hostium cum copiis suis inclinati ad auxilium animi. adsunt Uldin et Sarus, Hunorum et Gothorum duces, praesidio Romanorum; sed non sinit Deus rem potentiae suae uirtutem hominum ac maxime hostium uideri. 13 conterritum diuinitus Radagaisum in Faesulanos montes cogit eiusque - secundum eos qui parcissime referunt - ducenta milia hominum inopum consilii et cibi in arido et aspero montis iugo, urgente undique timore concludit agminaque, quibus dudum angusta uidebatur Italia, latendi spe in unum ac paruum uerticem trudit. 14 quid multis morer? non disposita in bellum acies fuit, non furor timorque incerta pugnae praetulit; non caedes acta, non sanguis effusus est, non postremo - quod felicitatis loco deputari solet - damna pugnae euentu compensata uictoriae: edentibus bibentibus ludentibusque nostris tanti illi tamque immanes hostes esurientes sitientes languentesque confecti sunt. 15 parum hoc est, nisi captum et subiugatum sciant, quem timere Romani, illumque idololatram suum, cuius sacrificia se magis pertimescere quam arma fingeant, sine proelio uictum ac uinctum sub iugo catenisque despiciant. igitur rex Radagaisus solus spem fugae sumens clam suos deseruit atque in nostros incidit: a quibus captus et paulisper retentus ac deinde interfectus est. 16 tanta uero multitudo captiuorum Gothorum fuisse fertur, ut uilissimorum pecudum modo singulis aureis passim greges hominum uenderentur. sed nihil superesse Deus de eodem populo sinit. nam ilico cunctis qui emebantur morientibus quod improbi emptores eorum non impenderunt turpiter pretiis, expenderunt misericorditer sepulturis.

5. Paulinus Nolanus, Carmen 21

- 5 Mentibus abstersa diri caligine belli
 Suadet ouans Felix, quia pacis et ipse patronus
 Cum patribus Paulo atque Petro et cum fratribus almis
 Martyribus regem regum exorauit amico
 Numine Romani producere tempora regni
- 10 Instantesque Getas ipsis iam faucibus urbis
 Pellere et exitium seu uincula uertere in ipsos,
 Qui minitabantur Romanis ultima regnis.
 Nunc igitur pulsa formidine ut imbribus actis
 Respicere expulsas nubes, praesentia rerum
- 15 Praeteritis conferre iuuat. quam taetra per istos,
 Qui fluxere dies, elapso nox erat anno,
 Cum furor accensus diuinae motibus irae
 Immisso Latiis arderet in urbibus hoste!

Nunc itidem placidi spectate potentia Christi
20 Munera; mactatis pariter cum rege profano
Hostibus Augusti pueri uictoria pacem
Reddidit, atque annis tener idem fortis in armis
Praeualuit uirtute dei et mortalia fregit
Robora sacrilegum Christo superante tyrannum.